

N. Z e l a n d i j o s

L I E T U V I S

N.Z. L.B. Informacinis Biuletėnis N. 12.

Red.- Vl. Butkienė, Clifde, Tuatapere R.D. 1952 m. balandzio mėn. 13 d.

P r i s i k ė l i m o S v e n t ė s proga sveikinu N. Zelandijos Lietuvių Bendruomenės Narius, linkėdamas velykinės nuotaikos, sėkmės ir tvirtos vilties į Lietuvos Prisikėlimą.

Dr. A. Butkus

N.Z. Lietuvių Bendruomenės Pirmininkas

V E L Y K I N Ė J N U O T A I K O J

rašo Vl. Butkienė

Pavasaris. Saulė kasdien labiau ir labiau atšildo iš po nakties vis dar išalusią žemę, ore vietoj spiginančių sauso šalčio jaučiasi švelni drėgmė, blaškoma šilto pavasario vėjo. Pagrioviuose karklai skleidžia pasisėlususias pūpuoles ir berželiai nejučiomis supasi į žalsvą apdarą. Mamos pasėtos avizos Velykoms irgi kalasi į viršų. Svogūnų žievių visas maišas kaba palubėje, o kamaroje rūgsta seni geležgaliai ir juodalksnių žievės margučiams dažyti.

Baigiasi Gavėnia su žaliais barsciais, silkės padažu, aviziniu kisieliu ir kitais gavėniniais patiekalais. Tiesą sakant, tai jie lyg ir įkyti per septynias savaites. Neiškentęs lipi kopėčiomis, stovinciomis kamaroje, "ant aukšto", nusilauzi pusę rinkės gerai idžiūvusios dešros ir nebespėji ją ne žemyn nusikelti...

Eidamas gulti po pagalve saugiai paspaudi astrūną verbos šaką, tikėdamasis būti Verbu sėkmadienį pirmas miegančiuosius nuplakti, bet... nepajunti, kaip tavo kojas jau ir čaižo kitas, ankstyvesnis, dainuodamas: "Ne aš plaku, Verba plaka, ne aš plaku, Verba plaka..." Tik viena savaitė iki Velykų. Ji irgi prabėga betrūsiant, besiruošiant. Čia mama margučius vasku vedžioja vingeliais, žvaigždutėm, lenciūgėliais, čia jau iš krosnies išvažiuoja didžiulis kvepintis kumpis, įvyniotas į duonos tešlą, čia "bobos" ritasi iš puodu, čia ir kitoki skanėstai visiems po jų-

ciams porina, kad Velykos tikrai arti.

Ištušteja namai: visi vėlyva Didžiojo Šeštadienio vakarą, bažnyčioje. Istisa naktį, joje tylu, niuru. Užtat, kai saulei tekant prabyla varpai, skelbdami P r i s i k ė l i m ą, jie aidi ne tik šventoriuje, apylinkėse, bet ir visu širdyse:

Linksma diena mums nusvito,

Visi laukėm džiaugsmo šito...

Velykų pirmąją dieną jaučiame kažką naujo, kažką, kas ateina į širdį su P r i s i k ė l i m o A l e l i u j a, ką atpučia ankstyvo Lietuvos pavasario vėjas, ką snabzdą kiekvienas žalias daigelis ir ką mama kruopščiai imargino velykaiciuose.

Prisiminus priešvėlykines nuotaikas ir pačias Velykas Lietuvoje, šiandien visa tai atrodo lyg senai girdėta pasaka, kuri tik nuotropomis atklysta trenties kelyje.

Išsiblaškęme po visus keturis vėjus. Dirbame, trūsiame, norėdami nors ir svetimoje žemėje, nors ir laikina, bet nuosavą lizdą susilipdyti. Skestame darbe, kasdieniniuose rūpėsiuose. Dažnas nepeturime nei laiko, nei noro pajudėti ten, kur sau asmeninės naudos nematome, o mūsų sąžinė ramiai ilsisi egoizmo ir abejingumo liūliuojama. Ir, iš tiesų, kam gi mums sirgti kaskokiomis bendruomeninėmis ligomis, jeigu daug patogiaus ir pigiau kiūtoti savame kiaute. O kad sąžinė būtų ramesnė, randame daug, kartais net ir labai kilnių pasiteisinimų. Tai liūdna, bet, deja, tikra tiesa.

Velykų rytui beaustant pagalvokime apie mūsų brolius Lietuvoje, Sibire, Europoje, palyginkime jų sąlygas ir savas. Ten jie daug lengvesne širdimi pasidalina paskutiniu duonos kąšniu, negu mes čia pašvenčiame valandėlė laiko ar numetame centą Lietuvos vadavimui bei mūsų bendruomenės reikalams.

Tegu, tad, Velykų Aleliuja nuneša mus į mūsų gimtas sodybas, tegu nuaidi mūsų širdyse Velykų ryto varpai, žadindami "tarpusavio sutarimą bei vienybę, meilę, Lietuvai ir teįžiebia pareigingumo jausmą Lietuvos vadavimo reikaluose."

N.Zelandijos Lietuvių Bendruomenės Peticijos Santrauka.

N.Z.L.B.Pirmininkas pasiuntė J.E. F.W.Doidge, N.Zelandijos Aukšt. Komisarui Londone, peticiją, dėl Lietuvoje bolševikų tebevykdomo genocido. Čia dedame tos peticijos santrauką.

Jūsų Ekselencija,

Antrojo Pasaulinio karo pasėkoje daugelis lietuvių buvo ištremti iš savo tėvynės ir maža dalis jų rado pastogę N.Zelandijoje. Mes buvome maloniai nustebinti nuosirdžiu mūsų sutikimu N.Z. Nors mes neturėjome pakankamai laiko išmokti naujos kalbos ir susipažinti pilnai su šio krašto papročiais, kurie yra tiek skirtingi nuo lietuviškų, tačiau mes turėjome jau pakankamai laiko pajusti, kad mes esame lygiai traktuojami prieš įstatymus, dargi net pilietybės neturėdami. Mes turime darbą, kad ir ne visi pagal išmokta amata, ar įgytą specialybę, tačiau mes čia uždirbame pakankamai savo ir savo šeimos pragyvenimui ir galime planuoti asmeninę ateitį.

Su skaudančiom širdimis mes prisimename gimtąją Lietuvą, kuri 1918.II.16. atstatė savo nepriklausomybę, dėl kurios lietuviai ištisus šimtmečius kovojo. Trumpame, vos 22 metų nepr. gyv. laikotarpyje, kultūrinis ir ekonominis Lietuvos valstybės progresas tinkamai įrodė laisvajam pasauliui, kad mes esame tikrai verti teisės į Nepriklausomybę.

1940 m. Sov.Rusija okupavo mūsų kraštą, pašalino legalų seimą ir vyriausybę, jų vieton pasodindami marionetinę vyr. ir "liaudies seimą", kuris paskelbė (bolševikų nurodymu), kad Lietuva įsijungia į Sov.Sąjungą. Jau 1. metų, kai bolševikai, vėliau nacionalsocialistai ir vėl bolševikai ne tik užgrobė mūsų kraštą ir jo nepriklausomybę, bet ir diskriminuoja ir persekioja kiekvieną jos individą.

Aš nenoriu Jūsų Ekselenciją gaisinti iliustruojant bendrųjų rusų padarytų skriaudos faktų Lietuvai, kurie ir taip tamstai yra žinomi, tačiau vaizdesniam pailiustravimui leisiu sau suminėti savo šeimos tragediją trijų Lietuvos okupacijos metų: pirm. okup. metu bolševikai išvesė tris, vieną pakeliui nužudė; vokiečių ok. metu vienas šeimos narys buvo kalintas koncentracijos stovykloje; antrosios bols. ok. metu likusieji šeimos nariai išvežti į Sibirą.

(Iliustrujant išvežtuosius šeimos narius, peticijoje buvo suminėta ir birželio išvežimai (34260 vyrų, moterų, vaikų ir senelių), masinės žudynės Rainiuose, Praveniskėse, Gervenėj ir kitose Lietuvos vietose.)

Laikas nuo laiko mes gauname žinių iš už geležinės uždangos iš pabėgėlių, kurie rizikuodami savo gyvybėmis patėga į Vakarų. Mes turime daugelio šaltinių patikrintą informaciją apie bolševikų priverstiną kolektivizaciją Lietuvoje, apie siuntimus vergų darbams, apie dabar masiniai vykdomas deportacijas ir ekzekucijas. Remiantis šiais šaltiniais iš Lietuvos bolševikai iki šiol prievarta išvežė 550000 žmonių.

Mes, lietuviai naujakuriai, esame nustebinti demokratine N.Z. santvaka ir pilna individo laisve. Mes įvertiname N.Z. kontribuciją, padarytą paskutiniojo pasaulinio karo ir rodomą dabartiniame Korėjos kare, taip pat vertiname drąsius už taiką pasisakymus Jungtinių Tautų organizacijoje.

N.Zelandijos lietuvių naujakurių vardu aš apeliuoju į Jūsų Ekselenciją:

- a). Iškelti bolševikų pavergtų kraštų bylas Jungtinių Tautų visuotinam susirinkime,
- b). sudaryti komitetus genocido aktams patikrinti šiuose kraštuose
- c). Surasti būdus sustabdyti masinėms ekzekucijoms bolševikų pavergtuose kraštuose ir gražinti šiems kraštams laisvę ir taiką.

N.Zelandijos lietuvių naujakurių vardu aš jungiu šią peticiją su tomis, kurios laisvam pasaulyje gyvenančiu lietuvių pabėgėliu buvo pasiųstos Jungtinių Tautų Organizacijai. Mes jaučiame, kad nieko geriau negalime padaryti, kaip patikėti savo bylą į rankas tų laisvojo pasaulio tautų diplomatų, kurie praėityje nedvejodami ir drąsiai kalbėjo iš veikė dėl laisvės, teisės ir tiesos.

Su aukšta pagarba.

(pas) Antanas Butkus, N.Z. Lietuvių Bendruomenės
Pirmininkas.

-m-

1952.III.14. J.E. F.W. Doidge, N.Z. Aukst. Komisarar Londonė, atsiunte sekancio turinio atsakyma:

Brangus dr. Butkus,

Jūsų giliai jaudinanti laiška, gauta 1d. kovo mėn. 1952, perskai-

tes patikinu Jus, kad aš gerai žinau Jūsų padėtį ir giliai užjaučiu dėl Lietuvos tautos likimo.

Paskutiniame Jūsų laiško paragrafe siūloma apeliacija būtų galima praveisti tik gavus Naujosios Zelandijos Vyriausybės direktyvas, bet toks žygis yra bet kuriai vyriausybei ribotas.

As giliai vertinu Jūsų pareiškimą apie Jūsų ir Jūsų Bendruomenės traktavimą N.Zelandijoje, ir aš manau, kad ateityje Jūs tikrai pajusite zelandiečių norą padėti žmonėms, kurie yra patyre tiek daug vargo ir neteisybės.

Jūsų nuosirdus

(pas) F.W. Doidge.

Vasario šešioliktosios proga N.Z. L.B. Pirmininkas mūsų bendruomenės vardu pasiuntė sveikinimus su linkėjimais VLIKui, Vykdomajai Tarybai, Tautos Fondo Valdybai ir Lietuvos Diplomatiniam Korpusui per Lietuvos Diplomatijos Sefą. Čia dedame min. St. Lozoraitis ir IT-TF-FT Valdytojo T. Sidis-
kio atsakymus:

Pirmininke,

Sirdingai dėkoju už sveikinimus, kuriuos N.Zelandijos Lietuvos Bendruomenė, svesdama Nepriklausomybės šventę, malonejo pareikšti mano Kolegoms ir man.

As džiaugiuosi, kad nežiūrint didelio atstumo, kuris skiria N. Zelandijos lietuvius nuo Lietuvos, jų širdims yra taip artima Lietuva ir jos nepriklausomybės reikalai. Noriu tikėti, kad šitas jausmas galop suartins visus lietuvius į tikrai broliška seimą.

Nuosirdžiai sveikindamas Bendruomenę ir linkėdamas jai geriausio pasisekimo lietuviskame darbe, reikiu man gilia pagarbą.

(pas.) Lozoraitis

Lietuvos Diplomatijos Sefas

NZLB V-bos Pirmininkui,

tvirtinu gavimą malonaus Jūsų II/24d. laiško ir gautu Jūsų pasų bei markučių pakvitavimo, kuris atitinka mūsų knygu irasams.

Džiaugiuosi, kad taip gražiai suorganizavote Vasario 16 minėjimą

genocido išpopularinimą, Tautos Fondui lėšų kaupimo reikalą ir VLIKO, VT bei TF vardu dėkoju už prisiūtą malonų sveikinimą bei gerus linkėjimus.

Su sveikinimais ir gerais linkėjimais

(pas.) T. Sidiskis

IT-TF-FT Valdytojas

LIETUVISKIEJI TREMTIES UZDAVINIAI

rašo: A. Jasmantas- ELTA

Kai savo metu poetas ir kalbininkas Sauerweinas-Girėnas dainavo:

"Lietuviais esame mes gimę,

Lietuviais norime ir būt;

Tą garbę gavome užgimę

Ir tai neturim leist prazūt",

tai jis norėjo tuo nurodyti mums tris dalykus: 1. mūsų turimą tautybę, 2. pareigą jai išlaikyti ir 3. pavojų jai sunykti. Tiesa, Sauerweinas skyrė savo giesmę Prūsų lietuviams, kuriems nacionalistinė Vokietijos politika darėsi vis gresmingesnė. Tačiau cituotasis posmas tinka šiuo metu ir mums, tremtiniam. Ir mes, kaip ano metu Gumbinės, Stalupėnų, Tilžės ar Klaipėdos lietuviai, esame apsupti galingų svetimų jėgų, norinčių mus padaryti naujais amerikiečiais, naujais australiečiais, naujais kanadiečiais, naujais kolumbiečiais ir t. t., ne tik įstikimais šių kraštų įstatymams, kas savaime suprantama, bet sykiu ir pilnais jų dvasios ir kultūros. Tremtis yra kovos metas: kovos už išsilaukymą visokeriopa prasme: individualine, susikuriant pragyvenimo sąlygas; tautine, atsispiriant svetimų tų gresmei; žmogiskąją, nepalužtant savo pasaulėžiūroje bei dorovėje. Visais šiais atžvilgiais mes turime būti narsūs ir kovą laimėti, jeigu nenorime prarasti to, ką mėginome gelbėti, bėgdami iš Tėvynės. Pabėgti nėra didvyriška. Pabėgėlis gali pasiteisinti tik tuo, jeigu jo pabėgimas iš tikro yra Tėvynei vertingas. Šitaip mes visi manėme, palikdami gimtąjį kraštą. Žinodami, kad bolševikai naikina žmones tiesiog fiziškai, mes pasitraukėme į Vakarus, tikėdamiesi išlaikyti bent dalį lietuviškųjų jėgų ateičiai. Šis tad pagrindas kaip tik ir atperka pabėgėlių nedidvyriškumą. Užtat dabar ir reikia šias lietuviškąsias jėgas išlaikyti. Sakydami "lietuviškosios jėgos", mes turime galvoje ne tik lietuvius menininkus, mokslininkus, politikus, kunigus, bet visus lietuvius. Kiekvienas pabėgėlis yra lietuviškoji jėga ateičiai: ir darbininkas, aptarnaudamas fabrike mašiną, nes jis įgyja patyrimą, kurį par-

-7-

sinės Lietuvos; ir prekybininkas, atidaręs krautuve ar įsteigęs bendrovę, nes jis mezga ryšius, ~~nes~~ jis mezga ryšius, taip labai reikalingus būsimai Lietuvos prekybai; ir ypač motina, supdama savo kūdikį, nes ji diegia jam Lietuvos meilės ir aukos dvasios, būtinos ateities atstatymui. Visi esame lietuviškosios jėgos, todėl visi turime išsilaikyti.

Tai yra didysis tremties uždavinys. Tėvynėje jis buvo atliekamas savaime pats krastas ir jo gyvenimas ten mus išlaikė. Tačiau tremtyje šis savaimingumas dingsta. Tremtyje lietuviškieji uždaviniai turi būti atliekami sąmoningai. Reikalinga tad ties jais valandėlę sustoti ir juos permastyti.
(Bus daugiau)

- Iš JAV gautosiomis žiniomis, praneša ELTA, p. El. Roosveltienė, kuri dalyvauja JT kaip JAV delegacijos narė, po šios sesijos iš politinės ir viešosios veiklos numato visai pasitraukti.

- Per Kalėdų šventes kovojančiam ir kenciančiam krastui per AB buvo perduoti sveikinimai minist. P. Zadeikio, VLIKo ir VT pirm. M. Krupavičiaus, ALT pirm. L. Simučio, vysk. Brizgio, Amerikos PLB, LOKo pirm. prel. Balkūno ir evangeliku past. A. Trakio reikšmingi pranešimai su sveikinimais, per M. Metus - VLIKo pirm. M. Krupavičiaus, min. P. Zadeikio ir ALT sekr. Dr. P. Grigaičio. Perduoti taip pat sveikinimai Australijos LB suvaziavimo, ats. pulk. Griniaus pranešimas krastui apie Lietuvos kariuomenę ir kt.

- Lietuvos Diplomatijos Šefas pakėlė Dr. Fridriką Meierį įgaliotu ministriumi, palikdamas jį toliau Lietuvos charge d'affaires pareigose, kurias Dr. Meieris eina daugiau kaip 10 metų. Brazilijos vyriausybė, kuriai šis naujas Dr. Meierio paskyrimas buvo praneštas atitinkama nota jį oficialiai pripažino. Šis Brazilijos vyriausybės aktas yra naujas didelio palankumo Lietuvai ženklas. Jis yra svarbus elementas Lietuvos valstybės testinumui užsienyje patikrinti ir, be abejo, susilauks dėkingo atgarsio tiek mūsų kraste, tiek mūsų visuomenėje užsienyje.

- JAV vasario 16d. iškilmingai paminėta Vasingtone. Ypač reikšmingu dalyku amerikiečiai laiko tą faktą, kad prez. Trumanas ta proga priėmė ALTo delegaciją. Jai prezidentas pareiškė viltį, kad Lietuva su kitom pavergtomis tautomis greit atgaus laisvę, tik JAV tai nori pasiekti vengdamos karo. Kaip padėką už AB transliacijas, prezidentui įteikė

is Lietuvos pagrindžio prisiūstą, gintarinį laivelį. Per simtus rankų, pastu ir kt. būdais toji Lietuvos dūdvyrų dovana galiausiai pasiekė New Yorką, o is ten buvo perduota Prezidentui. Valst. Dep-te ta proga buvo pareiksta, jog pabaltiečių transliacijos neivestos tikm dėl techninių bet ne politinių kliūčių. Šventės proga min. P. Žadeikis per AB pasakė kalbą, pažymėdamas, kad Vasario 16-toji reiškia lietuvių idealų išsipildymo dieną. Bolševiku krašte ivestas "rojus" panasus i Kražių skerdyniu kartojimą. Vieningai Lietuvos laisvinimo taip pat siekia 85.000 Vakarų pasauly PLB susiorganizavusių Lietuvos piliečių. Prezid. Trumano tvirtas nusistatymas yra šis: nepripazinti Lietuvos okupacijos, kaip skandalinai neteisėto tarptautinio įvykio, ir pripazinti Lietuvos, kaip valstybės, egzistavimą juridine ir praktine prasme. Pagaliau, ir vyr. Sovietų agentas Lietuvoje viėšai kartoja, kad sovietinė santvarka Lietuvoje įvesta tik padedant raudonajai armijai. Toki metoda yra pasmerkes net rusu komunizmo tėvas Leninas. Lietuvos karinė okupacija gali būti tik laikinė. - Visas vasario mėn. Vokietijoje praėjo kovų už Lietuvos išlaisvinimą zenkle. VLIKO atsisaukima vokiečiu k. isidėjo net vokietininku "Memeler Dampfboot". Taciau ir tarp Klaipėdos krašto buv. vokietininku ima vis daugiau rasti žmoniu, kurie nori susisnekėti gražumu su lietuviais, pagaidauja, kad vieni kitiems paskelbtų taika, užmirštu praeiti ir kovotu su bendru priešu. Bambergo vyskupas buvo pavedęs vienam kunigui perskaityti VLIKO atsisaukima net is sakyklos. NWDR Berlyno transliacija buvo skirta Pabaltijo krastams, o per ja su vienu Vakarų pasiekusiu estų jūrininku buvo mestas sūkis: "Jeigu myli Baltijos jūros skalaujamas šalis-ką, betgi esi padaręs, kad jos sūnus galėtu grįžti i savo tėvų žeme".

IS DUNEDIN'o APYLINKES LIETUVIU GYVENIMO.

Pasikalbėjimas su dailininku R. G o p u.

Paprašytas suteikti siek tiek žiniu apie save ir savo tapybą, p.R. Gopas žiuri i mane, ir sypsosi ir tyli. Ka, sakosi, galis apie save kalbeti. Pirmiausia gal tai, kad kasdien dirbas po 8 val. spaustuvėje spalvotu fotografiju skyriaus vedėjo pareigose. Po darbo vakarais ir savaitgaliais dirba savo meno studijoje. Visa savo dėmesi ir jėgas skiria kūrybiniam darbui, nes, pasak jo, N.Zelandijoje ramus gyvenimas, ypatingų rūpesčių nėra, tai geriausias salygos susikaupti ir dirbti savo srityje.

Cia pat priduria, kad N.Zelandija rimtesnio pagrindo menui neturi. Pra-
gyventi vien is tapybos nera galima ir tokio meninko nera N.Z.Menas cia,
kaip ir pats anglas, labai konservatyviskas. Menui cia vadovauja meno
megeju sajunga, kurioje meninkai apsiriboja lengvo turinio paveikslais.
Taciau neseniai isteigta Moderniojo Meno Sajunga, kurios aktyvus narys
yra ir musu meninkas p.R.Gopas. Sioge menininku grupeje jis yra vienas
stipriuju. Visu didesniu miestu spauda yra daugeliu atveju apie ji
palankiai ir siltai atsiliepusi, pabreztinai nurodydama, kad tai vie-
nas stipriausiu moderniskojo meno atstovu N.Zelandijoje. Tokioje pat
dvasioje apie ji raso ir N.Z. meno metraštis "Arts Year Book", kuriame
jo tapyba jau antri metai talpinama salia zelandieciu menininku.

Dail.p.R.Gopas yra dalyvaves daugelyje bendru meno parodu ir
surenges keturias savo, taip vadinamas "one man show", kurios buvo ne
tik gausiai lankomos, bet ir spaudoje siltai sutiktos. Siuc metu su-
ruostose meno parodose Dunedin ir Invercargill jis yra isstates 18 pa-
veikslu. Meno parodas p. R.Gopas numato ruosti ir ateityje.

Dailininkas turi atidares privacia studija, kurioje atliekamu
nuo darbo laiku desto tapyba. Charakteringa, kad visi jo mokiniai yra
suauge, inteligentai, daugumoje ivairiu mokslo istaigu tarnautojai,
meno jau siek anksčiau ragave.

Dailininkas R.Gopas yra stipriai nusistates nepasiduoti lengvoms
vietinems meno tendencijoms, laikytis aiskiai uzsibreto tikslo ir buti
kaip jis pats sakosi, geru menininku. Velyvesnieji jo darbai turi ten-
dencijos krypti i ekspresionizma, stengiantis islaikyti lygsvara spal-
voje ir formoje.

Dail.R.Gopas yra kilimo klaipeditis, studijaves Kauno Meno Aka-
demijoje pas prof. Vieno Finski ir Kalpoka.

Dziugu konstatuoti, kad dail. R.Gopas reprezentuoja ne tik save,
kaip gabu menininka, bet mene pasiektais laimejimais iskelia lietuviu
menininko, o tuo paciu ir Lietuvos varda zelandieciu tarpe. Musu maelam
menininkui linketina nepasitenkinti atsiektais laimejimais, bet ir toli-
liau zengti i uzsibreza tiksla.

Vasario 16-toji Dunedin'e.

Dunedine gyv. lietuviai siu metu vasario 17 d. graziai papuos-
toje ir tautinemis veliavomis bei Vytini dekoruotoje YMCA saleje pami-

nejo Lietuvos Nepriklausomybės 34-tąją sukaktį. Minėjimas prasidėjo 11 v. pamaldomis Katedroje, specialiai užsakytomis sv. misiomis už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir už kenciančią tėvynę. Pamaldoms pasibaigus, visi dalyviai rinkosi YMCA salę. Sudarius garbės prez., isklimingą susirinkimą - minėjimą atidarė N.Z.L.B.Vald.Vicep.Vl.Skridulaitis, sveikindamas dalyvius valdybos vardu. Tarp kitų, savo kalboje paminėjo tuos tragiskus įvykius, kada okupantai prieš 12 metų pakirto Lietuvai laisvą ir nepriklausomą gyvenimą. Toliau nurodė, kad laisvasis demokratinis pasaulis pagaliau pradeda praregeti ir suprasti, kas yra tikrasis naujo karo kurstytojas, kur jo židinys, kas tikrasis tautų grobokas, nešas pavergtoms tautoms baisias kancias ir nelaimes. Atsiskaitymo valanda artėja, o su ja ir Lietuvos prisikėlimas.

Toliau kalbėjo p.B.Kuzma.Prelegentas savo placioje ir turiningoje kalboje per žvelgė didingą Lietuvos istoriją, kovas dėl laisvo apsisprendimo savarankiskam gyvenimui ir pagaliau laimejimą, paskelbiant Lietuvą nepriklausoma valstybe. Kalbėtojas kvietė asistojimu pagerbti žuvusius ir siandien žustancius dėl Lietuvos laisvės. Toliau norodė visus tuos laimejimus, kuriuos Lietuva buvo pasiekusi per palyginti trumpą nepriklausomybės laikotarpį, ekonomineje, kultūrineje ir kitose srityse. Baigdamas uzakcentavo, kad neprivalome pasimesti, pulti dvasia, bet tikėti, kad Lietuva po sunkių bandymų ir kanciu vėl prisikels į nepriklausomą gyvenimą. Pertraukų metu p.V.Procuta ir p.M.Gerdvilytė paskaitė po kelis mūsų rasytojų kūrinius. Minėjimo dalyvius šviesiai nuteikė ir valandėlei išblaske slegiancias nuotaikas gerb. mūsų dainininkas - solistas A.Vycius, padainuodamas keletą populiarių mūsų liaudies dainų. Dalyviai sirdingai dėkoja mielam dainininkui ir linki, kad šis jo pasirodymas savųjų tarpe būtų dažnesnis. Minėjimas praėjo susikaupimo ir rimties zenkle. Baigiant sugiedotas Tautos Himnas.

Tautos Fondo lėšoms sukelti tuoj po minėjimo visi dalyviai įsigijo "Lietuvio Pasus", ženklų, pasizadėdami ir toliau Tautos Fonda remti pirkdami ženklus.

-Ta pačia dieną vakare p.p. Kuzmų bute dunediniskiai lietuviai surengė seimai, išvykstančiai į Auckland'a, kuklias išleistuves. Abu jaunieji Procutai pasirinko studijuoti technika: Vacys - architektura, Eugenijus - inžinerija. Ju užsibrėžtas tikslas siekti mokslo nebus lengvas, nes lygia-

grečiai su mokslu reikia užsidirbti ir pragyvenimą. Savo pasisventimu vaikų labui p.A.Procutienė yra pasigėrėtinas pavyzdys visoms motinoms. Linkdami abiems jauniems sėkmės studijose, drauge linkime ir p.Procutienei gerai išikurti Auckland'e. Dunedin'o lietuviai apgailestauja netekę tokios nuosirdžios šeimos.

- Vasario 24 d. Dunedin' 4YA radijo stotis transliavo lietuviškų dainų programą, kuria išpildė dainininkas A.Vycius. Dainos, prieš jų išpildymą, pranešėjo buvo išverstos į anglų kalbą. Vietoje gyv. lietuviams buvo malonu ir garbe klausyti taip mielu mūsų širdžiai šiame tolimame krašte gražių ir skambių mūsų dainų, kurias gerb. solistas atliko tikrai nuosirdžiai. Zelandiečiai, girdeje lietuviškas dainas, buvo jomis sužavėti ir mielai pageidautų koncerto. Gražus ir remtinas sumanymas, kuris prisidėtų prie mūsų tautos vardo populiarinimo. Keista tačiau, kodėl radijo stoties vadovai mūsų gerb. dainininko gražią lietuvišką pavardę pavertė į Wicks?

- P.R.Raudonikis savo bute turi iširengęs nemažą foto studiją. Atliekamu nuo darbo metu- vakarais ir savaitgaliais- dirba fotografo darbu. Geru ir sąžiningu darbu išigijo plačią klientūrą. Zelandiečiai mielai jį kviečia į sporto rungtynes bei iškilas fotografuoti. Ateityje žada foto studiją praplėsti.

Vl. Skridulaitis.

- Girdejome nusiskundimų, kad kai kas gauna "N.Z. Lietuvi" labai paveluotai ir praso siuntinėti jį kiekvienam atskirai. Iki šiol biuletenį siuntinėjome didesniais pundaais, tikėdami, kad viename mieste gyvenantieji jį patys išidalins. Tai darėme dėl dviejų priežasčių: 1. taupydami pasto ženklus ir 2. laiką. Niekam nėra paslaptis, kad daugelis gerb. tautiečių nario mokesčių moka labai paveluotai, yra ir tokių, kurie dar visai nieko nemokejo. Biuletenį siunčiame visiems, kurių adresus tik turime. Kaip Tamstos žinote, iš surinkto nario mokesčio yra nupirkta ras. mašinėlė bei rotatorius, kaip būtini dalykai biuleteniui spausdinti. Taip pat perkamas popieris, matricos, tušas rotatoriui ir kiti dalykai, reikalingi jo išleidimui. Už darbą niekas jokių pinigų neima, dengiamos tik faktinės išlaidos. Iš to nario mokesčio reikia dali skirti Tautos Fondui bei į vargą patekusiems tautiečiams paremti Europoje. Tuo tarpu vald. izdininkas mums praneša, kad paskutiniu metu nario mokesčio mokė-

-12-

Jimasdar sulėtėjo. Tenka prisibijoti, kad ateityje net ir tu faktiniu išlaidu nebus už ką padengti. Ka jau bekalbėti apie biuletenu siuntinėjimą, kiekvienam į namus. Juoba, kad tas pavienis siuntinėjimas užima ir laiko. Kai pareini nuvargęs iš darbo ir kai beveik visa laisvalaikis tenka pasvęsti biuletenu "sulipdymui", perrašymui, atspausdinimui ir išsiuntinėjimui, džiaugiesi žmogus, kad didesnį punda į vieną rysulį sudedi, tikėdamasis, kad gavėjas bus dar malonus jį laiku adresatui perduoti. Nekalbant apie biuletenu, yra dar ir kitų, anot draugo "stakoriaus" "valstybes reikalų", kurie tikrai visą laisvalaikį užima, o geri draugai pradeda keikti, kam laiško jiems neparasai. Nei skustis, nei didžiutis tuo nerandame reikalo, bet noris pabrėžti, kad bendruomeninis darbas reikalauja visų bendros talkos. Tik tada galėsime visi drauge pasidžiaugti atsiėktais darbo vaisiais.

GALIME PASIDŽIAUGTI IR TOKIAIS MŪSŲ BENDRUOMENĖS NARIAIS:

Ponas K. Stirbys mums rašo: "Jau antras mėnuo 1952 metų, o mes vis dar tebesame skolingi valdybos kasai. Tad čia idėjau 1,- nario mokesčiui apmokėti... Linkime "N.Z. Lietuvio" redaktoriui leidžiant laikrastėli ir valdybai išvermės ir sekmes 1952 m. šioje sunkioje N.Z. būklėje". Šis laiškas džiugina labiausiai dėl, kad p. Stirbys už 1951 m. nario mok. buvo sumokėjęs.

-Išsiuntinėjome Valdybos paruoštą N.Z.L.B. santvarkos statuto projektą, prašydami su juo susipažinti ir pareikšti nuomones dėl šio projekto iki s.m. balandžio mėn. 1d. Iki šiol tik Dunedino lietuvių kolonija į tai teatsiliepė. Prašome visus tuo klausimu, o taip pat ir kitais aplinkraštelyje iškeltais klausimais kuo skubiausiai pasisakyti.

-Gerb. Tautiečiai, iki šiol neužpildė ir noprisiuntę Kartotekai žiniu lapo, prašome tai padaryti nebeatidėliojant. Kas tokiu blanku neturi - praneškite ir valdyba prisiūs.

-Nario mokesčio gauta: p. M. Gerdvilytė 1,- ir p. K. Stirbys 1,-.

p. A.M.E. Senatorskis -36 sil.